

71.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 6 grudnia 1932 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o spozarządzaniu i ustalaniu budżetów związków komunalnych.

Na podstawie § 11 punktu b rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) zarządza się co następuje:

I. Zasady ogólne budżetowania w związkach komunalnych.

§ 1. Gospodarka finansowa związku komunalnego może być prowadzona jedynie na podstawie budżetu. Budżet ten, uchwalony i zatwierdzony w sposób ustawowo przewidziany, stanowi plan gospodarczy odnoszący się do danego okresu obrachunkowego, wyrażający się w liczbowym zestawieniu zamierzonych w tym okresie wydatków i przewidzianych na ich pokrycie dochodów.

O ile budżet wyjątkowo nie zostanie uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem się nowego okresu obrachunkowego, zarząd związku komunalnego gospodaruje na podstawie ustalonych przez siebie miesięcznych prowizorjów budżetowych, przy czem poszczególne wydatki objęte miesięcznymi prowizorjami nie mogą przekraczać 1/12 części odnośnych wydatków zwyczajnych budżetu ubiegłego okresu obrachunkowego.

Zgodnie z art. 70 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r., Nr. 106, poz. 884), budżety związków komunalnych powinny być zarówno pod względem okresu obrachunkowego, jak również i pod względem jednostki obliczeniowej, dostosowane do budżetu Państwa.

§ 2. Budżet związku komunalnego powinien obejmować wszystkie wydatki, wynikające z działalności tego związku zarówno we własnym, jak i w poruczonej zakresie oraz wszystkie dochody własne zarówno prywatne, jak i publiczno-prawne.

Budżetem związku komunalnego należy również objąć dochody i wydatki, związane z użytkowaniem przedmiotów majątkowych, nie będących jego własnością, o ile dochody z tych przedmiotów na mocy odnośnego aktu powierzającego związkowi komunalnemu administrację tych przedmiotów majątkowych mogą być używane na własne potrzeby związku komunalnego. Budżety fundacyj, administrowanych przez związek komunalny i posiadających osobowość prawną, winny być sporządzone odrębnie i przedstawione władzy nadzorczej łącznie z budżetem związku komunalnego. Zwroty od tych fundacyj z tytułu ewentualnych wydatków ponoszonych przy sprawowaniu przez związek komunalny czynności administracyjnych lub nadzorczych w stosunku do fundacji, należy preliminarować w budżecie związku komunalnego.

§ 3. Budżetem nie wolno obejmować zarówno w dochodach, jak i w wydatkach sum obcych (depozytów i sum przechodnich), zwrotnych zaliczek, udzielanych pracownikom komunalnym na poczet ich poborów, pożyczek krótkoterminowych, które w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są wszelkie pożyczki, zaciągnięte na okres krótszy niż jeden rok, a które mogą być przeznaczane jedynie na czasowe zasilenie funduszy kasowych, jak również sum powstających z rozrachunków między poszczególnymi jednostkami administracyjnymi i gospodarczymi związku komunalnego, których dochody i wydatki objęte są budżetem administracyjnym.

Należy jednak zamieszczać w budżetach sumy powstające z rozrachunku między sobą przedsiębiorstw i tych zakładów, które zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia mają być wydzielone z budżetu administracyjnego, jak również sumy, które powstają z rozrachunku między temi przedsiębiorstwami i zakładami a jednostkami organizacyjnymi, względnie gospodarczymi, objętymi budżetem administracyjnym.

§ 4. Budżet związku komunalnego składa się z budżetu administracyjnego oraz budżetów szpitali, zakładów opiekuńczych, teatrów i budżetów przedsiębiorstw komunalnych.

Budżet administracyjny obejmuje budżety szpitali, zakładów opiekuńczych, teatrów i przedsiębiorstw komunalnych netto (nadwyżki lub dopłaty). Poza tem wszystkie budżety zawierają dochody i wydatki brutto.

Sposób układania budżetów przedsiębiorstw komunalnych uregulują osobne przepisy.

§ 5. Za przedsiębiorstwa komunalne w rozumieniu § 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) uważać należy:

1) przedsiębiorstwa o charakterze zakładów użyteczności publicznej, jako to: gazownie, tramwaje, kolejki, elektrownie, wodociągi, kanalizacje, rzeźnie wraz z przedsiębiorstwami względnie urządzeniami z niemi połączonymi (targowice zwierzęce, chłodnie, fabryki lodu i t. d.), zakłady oczyszczania ulic i wywozu śmieci,

2) przedsiębiorstwa o charakterze przemysłowo-handlowym, jako to: cegielnie, betoniarnie, kamieniołomy, tartaki, sklepy i t. d. oraz

3) gospodarstwa rolne, leśne i rybne, stanowiące samodzielne jednostki gospodarcze.

§ 6. W budżecie administracyjnym wydatki i dochody dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 7. Do wydatków zwyczajnych zalicza się wszelkie wydatki, związane z utrzymaniem administracji i normalnej działalności gospodarczej związków komunalnych, jak również z utrzymaniem majątku komunalnego (własnego i użytkowanego—§ 2) oraz urządzeń i zakładów dobra publicznego.

Do wydatków nadzwyczajnych należy — zgodnie z § 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522), — zaliczyć wydatki na powiększenie majątku komunalnego, budowę, rozszerzenie, rekon-

strukcję i kapitalny (gruntowny) remont urządzeń, zakładów dobra publicznego oraz przedsiębiorstw, pozatem wszystkie wydatki, niezwiązane z normalnym tokiem gospodarki komunalnej (np. wydatki, poniesione w związku z żywołowami kłeskami, bezrobociem, powodzią i t. d.), wydatki na przedterminowe spłaty pożyczek długoterminowych, którymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są pożyczki, zaciągnięte na okres nie krótszy niż 1 rok, oraz wydatki (kredyty) na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych.

Jednorazowe spłaty pożyczek długoterminowych, o ile nie znajdują pokrycia w dochodach zwyczajnych, a znajdują pokrycie bądź to w dochodach z nowej pożyczki, bądź to w dochodach ze sprzedaży czy likwidacji majątku i przedsiębiorstw, należy zaliczać również do wydatków nadzwyczajnych.

Do wydatków nadzwyczajnych nie należy wliczać wydatków, wywołanych potrzebą zabezpieczenia normalnego funkcjonowania aparatu administracyjnego (np. kupno konia, maszyny do pisania, uzupełnienie umeblowania biurowego i t. p.). Dochody zwyczajne i nadzwyczajne wyliczone są w § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522), przyczem do dochodów nadzwyczajnych należą również nadwyżki z lat ubiegłych. Nadwyżki te, o ile zostały osiągnięte wskutek przewyżki dochodów zwyczajnych nad wydatkami zwyczajnymi, a nie przewyższają 3% sumy dochodów zwyczajnych oraz nadwyżki osiągane przez jednowioskowe gminy wiejskie i miasta, liczące poniżej 3.000 mieszkańców, mogą być zaliczane bądź to do dochodów nadzwyczajnych, bądź to zwyczajnych. Paragraf 37 zawiera wskazówki, które wpływają z podatków należy zaliczać do dochodów nadzwyczajnych.

§ 8. Budżet powinien być zrównoważony t. j. przewidywać całkowite pokrycie zaprojektowanych wydatków, przyczem dochody należy prelimitować tylko w takiej wysokości, w jakiej mogą być rzeczywiście osiągnięte, i niezależnie od tego, czy wpłynąć one mają z wymiarów danego roku, czy lat poprzednich.

Dochody z pożyczek mogą być prelimitowane tylko wtedy, gdy związek komunalny otrzymał formalne przyrzeczenie (promesę) zrealizowania ich w tym okresie obrachunkowym, w dochodach którego mają być przewidziane. Przy prelimitowaniu wpływów z pożyczek organ stanowiący związku komunalnego powinien wskazać na pokrycie których wydatków mają służyć wpływy z poszczególnych pożyczek i które zatem wydatki nie mogą być realizowane do czasu otrzymania tych pożyczek.

§ 9. Wydatki zwyczajne nie mogą być pokrywane z dochodów nadzwyczajnych, t. zn., iż suma wydatków zwyczajnych nie może być wyższą od sumy dochodów zwyczajnych, natomiast wydatki nadzwyczajne mogą być częściowo lub całkowicie pokrywane z dochodów zwyczajnych.

§ 10. Budżet powinien zawierać w zasadzie tylko takie dochody i wydatki, których źródło względnie przeznaczenie jest ściśle określone.

W dochodach budżetu można — dla zachowania pozycji budżetowej — zamieścić dochód nieprzewidziany w wysokości 1 zł.

W wydatkach można prelimitować kredyt na wydatki nieprzewidziane i to zarówno takie, które wogóle pominięto w budżecie, jak i takie, które zapreliminowane wprawdzie w budżecie, okazały się przy wykonaniu niewystarczającymi, o ile kredyty na te wydatki nie mogą być zwiększone przez zmniejszenie innych kredytów (virement — § 44).

Zarząd związku komunalnego obowiązany jest powiadomić organ stanowiący na najbliższym posiedzeniu o wydatkach dokonanych z tego kredytu. W końcu roku budżetowego należy wszystkie wydatki omawianego kredytu zaliczyć do właściwych budżetowych wydatków w zależności od ich rodzaju. W tym celu zarząd związku komunalnego otwóży w końcu roku obrachunkowego nowe kredyty w odpowiednich działach budżetu, względnie zwiększy istniejące kredyty.

Związki komunalne mogą również w razie potrzeby prelimitować kredyty do wyrachowania na wydatki reprezentacyjne, związane z uroczystościami, oficjalnymi przyjęciami i t. p. Kredyty te nie mogą być używane na wydatki, objęte innymi kredytami budżetu, względnie odnoszącymi się do poszczególnych działów tegoż budżetu.

Kredytami reprezentacyjnymi może dysponować zarząd, względnie prezydent związku komunalnego i ewentualnie prezydent organu stanowiącego.

W mieście stołecznym Warszawie budżet może przewidywać poza funduszami reprezentacyjnymi fundusze do dyspozycji Magistratu względnie jego Prezydium.

II. Przepisy dotyczące budżetu administracyjnego.

A. Podział budżetu administracyjnego.

§ 11. W budżecie administracyjnym należy zamieszczać wydatki oddziennie od dochodów, przyczem najpierw wydatki, a potem dochody. Zarówno w wydatkach jak i w dochodach naprzód zamieszcza się wydatki względnie dochody zwyczajne, a następnie bezpośrednio wydatki względnie dochody nadzwyczajne.

§ 12. Budżet zarówno w wydatkach jak i dochodach należy podzielić na działy i paragrafy. Dopuszcza się dalszy podział paragrafów, zarówno w wydatkach, jak i dochodach na pozycje i podpozycje.

W większych związkach komunalnych działy wydatków preliminarza budżetowego mogą dzielić się na rozdziały, obejmujące kilka paragrafów.

§ 13. Budżet administracyjny każdego związku komunalnego powinien zawierać następujące działy i w następującej kolejności:

w wydatkach (zarówno zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych):

- I. zarząd ogólny,
- II. majątek komunalny,
- III. przedsiębiorstwa komunalne,
- IV. spłata długów,
- V. drogi i place publiczne,
- VI. oświata,
- VII. kultura i sztuka,

- VIII. zdrowie publiczne,
- IX. opieka społeczna,
- X. popieranie rolnictwa,
- XI. popieranie przemysłu i handlu,
- XII. bezpieczeństwo publiczne,
- XIII. różne.

Budżety gmin miejskich (administracyjne), powinny zawierać w wydatkach oprócz działów wyżej wymienionych dział „Va — Pomiary i plany rozbudowy miasta”.

Gminy miejskie w województwach pomorskim i poznańskim oraz wszystkie powiatowe związki komunalne powinny w swych budżetach zamieścić osobny dział „XIIa — Świadczenia na rzecz innych związków komunalnych”.

Ponadto wszystkie związki komunalne w wydatkach nadzwyczajnych powinny zamieszczać dział „XIV — pokrycie niedoboru budżetowego z ubiegłego okresu obrachunkowego”.

w dochodach zwyczajnych:

- I. majątek komunalny,
- II. przedsiębiorstwa komunalne,
- III. subwencje i dotacje,
- IV. zwroty,
- V. opłaty administracyjne,
- VI. opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego,
- VII. dopłaty,
- VIII. udział w podatkach państwowych,
- IX. dodatki do podatków państwowych,
- X. podatki samoistne,
- XI. różne.

w dochodach nadzwyczajnych:

- I. ze sprzedaży i likwidacji majątku i przedsiębiorstw,
- II. subwencje i dotacje,
- III. zwroty,
- IV. pożyczki,
- V. dopłaty,
- VI. podatki inwestycyjne,
- VII. różne,
- VIII. nadwyżka (i) budżetowa (e) z ubiegłego (ych) okresu (ów) obrachunkowego (ych).

W przypadku, gdy w pewnym dziale nie będzie wydatków względnie dochodów zwyczajnych, należy zamieszczać w rubryce przeznaczonej do zamieszczania sum preliminowanych kreską poziomą.

Natomiast w wydatkach względnie dochodach nadzwyczajnych należy zamieszczać tylko te działy, które w danym roku budżetowym zawierać mają preliminowane sumy.

§ 14. Paragrafy budżetu administracyjnego obejmują po stronie dochodów poszczególne źródła dochodowe. Po stronie wydatków w dziale I — zarząd ogólny, — należy przewidywać dwa paragrafy, z których jeden obejmuje wszystkie wydatki osobowe, drugi zaś rzeczowe. W tych przypadkach, gdy dział I podzielony będzie na rozdziały, wymienione dwa paragrafy powinien zawierać każdy rozdział.

W pozostałych działach wydatków oddzielnymi paragrafami należy obejmować wydatki stanowiące pewną całość (np. wydatki na utrzymanie szkół powszechnych, na dozór sanitarny i t. p.), przy-

czem należy wykazywać najpierw wydatki osobowe, a następnie rzeczowe.

Wydatki osobowe i rzeczowe, odnoszące się do kilku działów, a nie dające się ściśle podzielić między te działy, należy zamieszczać w tym dziale, którego dotyczą w największej części.

We wszystkich działach należy podawać osobno wydatki, połączone ze spełnianiem przez związek komunalny swych zadań we własnym zarządzie, osobno zaś wydatki na spełnienie tych zadań w drodze udzielenia pomocy dla instytucji społecznych (subsydja). Nadto w tych działach, gdzie ze względu na charakter wydatków jest to celowe, należy uwidocznić w osobnych paragrafach wydatki o charakterze administracyjnym, przyczem oddzielnie wydatki osobowe, oddzielnie rzeczowe.

B. Wydatki budżetu administracyjnego.

§ 15. Dział I wydatków — zarząd ogólny — obejmuje wydatki wynikające z ogólnie-administracyjnej działalności związku komunalnego.

W szczególności do działu I należeć będą wydatki związane z urzędowaniem organu stanowiącego i zarządu związku komunalnego oraz z utrzymaniem biur ogólnych wszystkich działów (biura wydziału ogólnego, podatkowego, rachuby i kasy, biura meldunkowego, wojskowego, urzędu stanu cywilnego, rozjemczego, statystycznego, wydziału szkolnego, zdrowia publicznego i t. d.).

Wydatki osobowe i rzeczowe, mające charakter wydatków specjalnych (pobory inżyniera drogowego, dróżnika, personelu straży ogniowej, utrzymanie kolumny dezynfekcyjnej i t. p.) zamieszczane są w innych odpowiednich działach budżetu.

W wydatkach osobowych działu I należy wykazywać oddzielnie:

- 1) wydatki na uposażenie zarządu związku komunalnego,
- 2) wydatki na uposażenie personelu biurowego i pomocniczego - stałego i czasowego,
- 3) świadczenia związku komunalnego na rzecz kasy chorych i innych zakładów względnie funduszków ubezpieczeń pracowników,
- 4) świadczenia specjalne (np. wpisy szkolne),
- 5) emerytury, odprawy, pensje wdowie i siero-
roce nie obciążające funduszu emerytalnego, wyodrębnionego z ogólnych funduszy związku komunalnego,
- 6) zapomogi i remuneracje.

Emerytury, odprawy, pensje wdowie i siero-
roce nie obciążające funduszu emerytalnego, oraz zapomogi i remuneracje preliminuje się w dziale I dla funkcjonariuszów wszystkich działów bez względu na to, czy objęci zostali działem I, czy też działami specjalnymi.

Świadczenia na rzecz kasy chorych, funduszu emerytalnego, względnie innych zakładów i funduszków ubezpieczeń za pracowników związku komunalnego objętych poszczególnymi działami, należy preliminować w każdym z tych działów osobno.

W tym przypadku, gdy pracownicy komunalni do kasy chorych nie należą, korzystając z pomocy lekarskiej zorganizowanej przez związek komunalny, należy wszystkie wydatki, związane z istnieniem

odnośnej organizacji pomocy lekarskiej zamieścić w dziale I (zarząd ogólny).

Wydatki rzeczowe działu I należy podzielić na:

- 1) wydatki na utrzymanie lokali — własnych lub wynajętych — służących na pomieszczenie biur (remont, opał, światło, utrzymanie porządku, podatki, składka asekuracyjna, czynsz za wynajęte lokale i t. d.),
- 2) wydatki kancelaryjne (materiały piśmienne, księgi biurowe i rachunkowe, porto, telefony, telegramy i t. d.),
- 3) prenumerata pism i zakup książek dla biblioteki biurowej,
- 4) wydawnictwa związku komunalnego,
- 5) umeblowanie biura,
- 6) środki lokomocji,
- 7) diety i koszty podróży członków zarządu i pracowników działu I,
- 8) wydatki reprezentacyjne,
- 9) inne (np. koszty wyborcze, koszty spisu ludności).

Wydatki rzeczowe obejmują również wydatki na utrzymanie odnośnej służby (np. wydatki na utrzymanie lokali obejmują wydatki na specjalną służbę, zajęta utrzymywaniem porządku w lokalach, wydatki na środki lokomocji obejmują koszty utrzymania woźnicy, szofera i t. p.).

§ 16. Dział II wydatków — majątek komunalny — obejmuje wydatki związane z utrzymaniem urządzeń i przedmiotów majątkowych nieoddanych na użytek publiczny i niesłużących potrzebom administracji komunalnej wszystkich działów i niezaliczonych do przedsiębiorstw komunalnych. Będą tu należeć wydatki związane z utrzymaniem budynków (domy czynszowe, hale targowe, pomieszczenia dla jatek i t. p.), placów, gruntów i t. d.

§ 17. Dział III — przedsiębiorstwa komunalne — zawiera ewentualne deficyty poszczególnych przedsiębiorstw komunalnych.

§ 18. Dział IV — spłata długów — obejmuje raty amortyzacyjne i procenty wszystkich długów (każdego z osobna), zaciągniętych przez związek komunalny zarówno na potrzeby administracji, jak i przedsiębiorstw komunalnych, o ile przedsiębiorstwa te nie posiadają własnej osobowości prawnej.

W tym dziale w oddzielnej pozycji należy również zamieszczać kredyty na oprocentowanie pożyczek krótkoterminowych, które stosownie do § 3 niniejszego rozporządzenia nie są obejmowane budżetem.

§ 19. Dział V — drogi i place publiczne — powinien zawierać wydatki na utrzymanie dróg państwowych i osobno samorządowych. W dziale tym wydatki należy objąć w następującej kolejności:

§... Wydatki na drogi i mosty państwowe.

§... Utrzymanie z funduszy państwowych dróg i mostów nie zaliczonych ani do dróg państwowych, ani do dróg samorządowych.

§... Wydatki na administrację dróg samorządowych.

§... Wydatki na utrzymanie dróg wojewódzkich.

§... Wydatki na utrzymanie dróg powiatowych.

§... Wydatki na utrzymanie dróg gminnych.

Do wydatków na administrację dróg samorządowych należy zaliczać wydatki osobowe: kierowniczego personelu technicznego, kancelaryjnego, wydatki na utrzymanie lokalu biurowego, wydatki kancelaryjne, diety i koszty podróży personelu technicznego, środki lokomocji i t. p. Wydatki osobowe linijowej służby drogowej należy zamieszczać w wydatkach na utrzymanie tej kategorii dróg, na których służba ta pracuje.

Wydatki na utrzymanie dróg i placów publicznych obejmują również wydatki związane z zadrzewianiem i oczyszczaniem tych dróg i placów.

Dział Va odnosi się do miast i ewentualnie innych związków komunalnych i obejmuje wydatki, związane z dokonywaniem pomiarów i sporządzaniem planów rozbudowy (regulacja miast).

§ 20. Dział VI — oświata — obejmuje wydatki, związane ze szkolnictwem ogólnokształcącym z wyłączeniem szkół ściśle zawodowych.

W dziale tym należy wyszczególnić wydatki na: szkolnictwo powszechne, przedszkola, oświatę pozaszkolną, szkolnictwo średnie, seminarja nauczycielskie, ewentualnie szkolnictwo wyższe i stypendja dla młodzieży zakładów ogólnokształcących.

W tym dziale należy również zamieszczać wydatki na szkolną pomoc lekarską i higienę szkolną oraz na zorganizowane przy szkołach wychowanie fizyczne młodzieży szkolnej.

§ 21. Dział VII — kultura i sztuka — zawiera wydatki na cele podniesienia oświaty i kultury, nieobjęte innymi działami.

W szczególności do działu tego należą: wydatki na utrzymanie bibliotek, domów ludowych, muzeów, galerji obrazów, zabytków sztuki i kultury, pomników, archiwów aktów i dokumentów historycznych, na popieranie sztuki teatralnej, dopłaty do utrzymania stałych teatrów komunalnych, koszty wydawnictw kulturalno-oświatowych, wydatki na cele krajoznawcze, koszty utrzymania oranżeryj (niezłączonych z parkami) menażeryj, terarjów, akwarjów i t. p.

§ 22. Dział VIII winien obejmować wydatki na zdrowie publiczne z podziałem na dwie grupy: 1) zapobieganie chorobom, 2) lecznictwo.

W grupie wydatków na zapobieganie chorobom należy w kolejnym porządku zamieścić następujące wydatki:

- a) wydatki personalne na utrzymanie służby zdrowia (lekarze miejscy, okręgowi, inżynierowie sanitarni, pielęgniarzy, kontrolerzy sanitarni, kontrolerzy artykułów żywności i t. p. z wyłączeniem personelu, zatrudnionego w zakładach i specjalnych urządzeniach, np. łaźnie, parki i t. p.),
- b) wydatki na zwalczanie ostrych chorób zakaźnych (rozpoznawanie, odosabnianie, szczepienie, odkażanie),
- c) wydatki na zwalczanie chorób społecznych (gruźlica, jaglica, chorób wenerycznych, zi-

mnicy, raka, chorób zawodowych, alkoholizmu i t. p.),

- d) wydatki na opiekę higieniczno - lekarską nad dzieckiem i macierzyństwem (stacje opieki nad dzieckiem i matką, zakłady lecznicze dla dzieci gruźliczych i jagliczych, schroniska dla kobiet ciężarnych),
- e) wydatki na higienę publiczną (sprawy zaopatrzenia ludności w wodę i usuwanie nieczystości z wyjątkiem przedsiębiorstw wodociągowych i kanalizacyjnych, nadzór sanitarno - porządkowy, cmentarze, ogledziny zwłok, nadzór nad żywnością, łaźnie i kąpieliska, wychowanie fizyczne z wyjątkiem wydatków na wychowanie fizyczne młodzieży szkolnej),
- f) parki, ogrody i zieleńce,
- g) ośrodki zdrowia,
- h) inne wydatki (propaganda i t. p.).

W grupie wydatków na lecznictwo należy w kolejnym porządku zamieścić następujące wydatki:

- a) dopłaty do utrzymania szpitali,
- b) wydatki innych zakładów leczniczych,
- c) pomoc położnicza i szkoły położnicze,
- d) koszty leczenia chorych,
- e) koszty przewozu chorych,
- f) inne wydatki na lecznictwo (ratownictwo, zapomogi dla lekarzy, aptek i t. p.).

§ 23. Dział IX — opieka społeczna — obejmuje wydatki, wynikające z wykonywania ustaw dotyczących opieki społecznej, oraz wszelkie dobrowolne świadczenia związku komunalnego, związane z wykonywaniem opieki społecznej, z podziałem na następujące grupy: 1) opieka nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem, 2) opieka nad dorosłymi, 3) pośrednictwo pracy i pomoc dla bezrobotnych.

W grupie wydatków na opiekę nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem należy w kolejnym porządku zamieścić następujące wydatki:

- a) wydatki na dopłaty do utrzymania poszczególnych zakładów opieki nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem (żłobków zamkniętych i otwartych, sierocińców, schronisk dla dzieci, burs dla młodzieży, zakładów opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci trudnych do prowadzenia i moralnie zaniedbanych, głuchoniemych, ociemniałych kalek i t. p.),
- b) wydatki na bezpośrednie wykonywanie opieki nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem (dożywianie, zaopatrywanie w odzież, bieliznę i obuwie, zapomogi dla matek i t. p.),
- c) wydatki na opiekę zapobiegawczą nad dziećmi i młodzieżą (kolonie letnie, półkolonie i t. p.),
- d) wydatki na zwrot kosztów opieki bezpośredniej i zakładowej nad nieletnimi, sprawowanej przez inne związki komunalne lub instytucje społeczne,
- e) wydatki na opiekę społeczną nad nieletnimi, którzy w żadnej gminie nie mają prawa do opieki trwałej,

- f) wydatki różne (w szczególności: na propagandę i popularyzację zagadnień opieki nad dziećmi oraz kształcenie pracowników służby opieki społecznej nad dziećmi, na subwencje dla stowarzyszeń, związków i instytucji o celach opieki społecznej nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem).

W grupie wydatków na opiekę nad dorosłymi należy w kolejnym porządku zamieścić następujące wydatki:

- a) wydatki na dopłaty do utrzymania poszczególnych zakładów opieki nad dorosłymi (przytułków, zakładów dla niewidomych, głuchoniemych, nieuleczalnie chorych, upośledzonych umysłowo, kalek, domów pracy dla włóczęgów i żebraków, domów noclegowych i t. p.),
- b) wydatki na bezpośrednie wykonywanie opieki nad dorosłymi (dożywianie, zaopatrywanie w odzież, bieliznę, obuwie, opał, udzielanie zapomóg stałych, doraźnych, na opłacenie komornego, na koszty podróży, pogrzebowych, udzielanie porad prawnych i t. p.),
- c) wydatki na zwrot kosztów opieki bezpośredniej i zakładowej nad dorosłymi, sprawowanej przez inne związki komunalne lub instytucje społeczne,
- d) wydatki na opiekę społeczną nad dorosłymi, którzy w żadnej gminie nie mają prawa do opieki trwałej,
- e) wydatki na opiekę nad cudzoziemcami,
- f) wydatki na opiekę nad zwolnionymi z więzień i rodzinami więźniów,
- g) wydatki na opiekę nad poszkodowanymi skutkiem klęsk żywiołowych (nad powodzią, pożarami, pogorzelcami i t. p.),
- h) wydatki na akcję ogrodów działkowych,
- i) wydatki różne (na propagandę i popularyzację zagadnień opieki społecznej, na subwencje dla stowarzyszeń, związków i instytucji o celach opieki społecznej lub o charakterze wzajemnej pomocy).

W grupie wydatków na pośrednictwo pracy i pomoc dla bezrobotnych należy wyodrębnić: a) wydatki na pośrednictwo pracy i b) wydatki na pomoc dla bezrobotnych.

§ 24. Dział X obejmuje wydatki na popieranie rolnictwa z podziałem na następujące grupy: 1) popieranie wytwórczości rolniczej, 2) służba weterynaryjna i 3) meljoracje.

W grupie wydatków na popieranie wytwórczości rolniczej należy zamieścić następujące wydatki:

- a) wydatki na utrzymanie instruktorów ogólnorolniczych,
- b) wydatki na szkolnictwo rolnicze,
- c) wydatki na pozaszkolną oświatę rolniczą,
- d) wydatki na zakłady rolnicze z wyłączeniem szkół rolniczych,
- e) wydatki na popieranie wytwórczości roślinnej,
- f) wydatki na popieranie wytwórczości zwierzęcej,

- g) wydatki na popieranie spółdzielczości rolniczej,
- h) wydatki na zagospodarowanie nieużytków,
- i) zasiłki (subwencje) dla organizacji rolniczych na cele ogólne,
- j) inne wydatki na popieranie wytwórczości rolniczej.

W grupie wydatków na służbę weterynaryjną należy zamieścić następujące wydatki:

- a) wydatki na utrzymanie personelu weterynaryjnego,
- b) wydatki na utrzymanie lecznic, przychodni i szpitali weterynaryjnych,
- c) wydatki na przeciwdziałanie szerzeniu się epizootji,
- d) wydatki na badanie zwierząt rzeźnych i mięsa,
- e) wydatki na nadzór nad targowiskami zwierzęcymi,
- f) inne wydatki na służbę weterynaryjną.

W grupie wydatków na meljoracje należy wyodrębnić:

- a) wydatki na meljoracje szczegółowe,
- b) wydatki na meljoracje podstawowe.

§ 25. W dziale XI — popieranie przemysłu i handlu — należy osobno podać wydatki na szkolnictwo zawodowe w dziedzinie przemysłu i handlu, na popieranie przemysłu ludowego, koszty związane z utrzymywaniem sądów handlowych.

§ 26. Dział XII — bezpieczeństwo publiczne — zawiera wydatki związane z bezpieczeństwem życia i mienia osób. Należy tu podać i wyodrębnić wydatki na policję budowlaną, polną, na inspekcję elektryczną i gazową, koszty utrzymania lokali dla policji państwowej, aresztów, stróży nocnych, lokali sądowych, koszty transportowe (szupasowe), koszty utrzymania rakarni, oświetlenia ulic i placów, wydatki na straż pożarną oraz wszelkie inne wydatki z bezpieczeństwem związane.

§ 27. W dziale XIIa — świadczenia na rzecz innych związków komunalnych — zamieszcza się zapomogi, udzielane przez powiatowe związki komunalne na podstawie art. 34 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 834) oraz podatki na rzecz wojewódzkich związków komunalnych pomorskiego i poznańskiego, obciążające gminy miejskie i powiatowe związki komunalne.

§ 28. W dziale XIII zamieszcza się kredyty na wydatki na cele ściśle określone, a nie dające się zamieścić w działach wyżej omówionych (I do XII), oraz pozycję pod nazwą "wydatki nieprzewidziane". W dziale tym należy podawać wydatki na najem lokali na cele kwaterunków wojskowych, świadczenia na rzecz wójtostw, świadczenia na cele religijne, kredyty na tworzenie funduszu obrotowego oraz funduszy na cele specjalne (np. fundusz budowy domu, gmachu szkolnego i t. p.), składki członkowskie do zrzeseń samorządowych, wydatki na obronę powietrzną i przeciwgazową Państwa i t. p.

Wszelkie dochody i wydatki funduszy specjalnych, prócz funduszu emerytalnego, winny być w odpowiednich działach obejmowane budżetem

administracyjnym. Jednowioskowe gminy wiejskie nie tworzą funduszy obrotowych.

Dział XIV należy zamieszczać w wydatkach nadzwyczajnych, obejmując nim kredyt na pokrycie ewentualnego niedoboru budżetowego z ubiegłego okresu obrachunkowego, względnie na pokrycie niezlikwidowanych pozostałości niedoborów z lat ubiegłych.

§ 29. Wydatki nadzwyczajne zamieszcza się bezpośrednio po zamieszczeniu i podsumowaniu wydatków zwyczajnych.

Kredyty na wydatki nadzwyczajne (inwestycyjne) mogą być preliminowane tylko w tej wysokości jaką posiada w danym okresie obrachunkowym pokrycie przewidziane i zapewnione w sposób określony § 8 niniejszego rozporządzenia.

C. Dochody budżetu administracyjnego.

§ 30. Dział I dochodów zwyczajnych obejmuje prawa i przedmioty majątkowe przynoszące dochód, a nie oddane do użytku publicznego i powinien wyodrębnić dochody z majątku nieruchomego i z majątku ruchomego.

W szczególności w dziale tym należy wykazywać oddzielnie dochód: z budynków (dochód z domów czynszowych i wszelkich innych budynków, z pomieszczeń dla jatek, hal targowych, kiosków, straganów), z eksploatacji placów, z eksploatacji gruntów rolnych, łąk, lasów i stawów rybnych, o ile te przedmioty majątkowe nie zostały zaliczone do przedsiębiorstw (§ 5), dochody z kapitałów i funduszy własnych i ze sprzedaży ruchomości (sprzedaż konia, biurka i t. p.).

Dochody z przedmiotów majątkowych, należących do zakładów dobra publicznego, jak również fundacyj (z wyjątkiem fundacji, posiadających osobowość prawną, których budżety podlegają wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego) i dochód z legatów należy podawać w osobnych pozycjach względnie paragrafach; również osobno należy podać dochód z dobra komunalnego (w gminach województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego).

§ 31. Dział II dochodów zwyczajnych obejmuje przelewy z tytułu czystych zysków z przedsiębiorstw własnych (każdego z osobna) i dochody z każdego przedsiębiorstwa koncesjonowanego.

§ 32. Dział III obejmuje subwencje i dotacje przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego, przyczem należy podać osobno subwencje i dotacje ze Skarbu Państwa i osobno inne. W tym dziale w liczbie dotacji otrzymywanych ze Skarbu Państwa, należy między innymi zamieszczać dotacje na konserwację i budowę dróg otrzymywane z państwowego funduszu drogowego (ustawa z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym — Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 181).

§ 33. Dział IV obejmuje wszelkiego rodzaju zwroty zwyczajnych wydatków związku komunalnego z wyodrębnieniem kolejno zwrotów ze Skarbu Państwa, związków komunalnych i innych osób pra-

wa publicznego, przedsiębiorstw własnych oraz od osób i instytucji prywatnych (tu należą zwroty od urzędników komunalnych za świadczenia w naturze).

Pod zwrotami należy rozumieć te wpływy, które związek komunalny otrzymuje z tytułu zastępczo wyłożonych sum i których wysokość w chwili sporządzania budżetu może być zgóry określona. Inne wpływy z tytułu zwrotów uprzednio wyłożonych sum należy zarachowywać na wznowienie względnie wzmocnienie tych kredytów, z których odnośne sumy zostały wydatkowane.

§ 34. Dział V powinien objąć opłaty za czynności i poświadczenia urzędowe organów komunalnych.

Dział VI powinien objąć opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego (opłaty placowe, za korzystanie z kąpielisk i t. p.) z wyjątkiem opłat pobieranych przez zakłady podlegające wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia.

Dział VII powinien objąć dopłaty związane z utrzymaniem urządzeń i zakładów dobra publicznego (np. dróg).

§ 35. Dział VIII obejmuje udział związków komunalnych w podatku dochodowym.

W dziale IX — dodatki do podatków państwowych — i w dziale X — podatki samoistne — należy podawać wpływy z każdego źródła dochodowego (dodatku względnie podatku samoistnego), przyczem do dodatków do podatków państwowych należy również zaliczyć dodatek do państwowego podatku od placów budowlanych, dodatek do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji, dodatek do opłat stemplowych od pism, tyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomości, zaś do podatków samoistnych: opłaty drogowe, podatek wyrównawczy (ustawa z dnia 20 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 172).

§ 36. Dział XI dochodów zwyczajnych obejmuje różne przewidziane wpływy, nie dające się zamieścić w żadnym z powyżej omówionych działów, jako to: kary administracyjne, dyscyplinarne i t. d. oraz nieprzewidziane (§ 10).

W tym dziale w osobnym paragrafie należy preliminować wpływy z kar za zwłokę i odsetek za odroczenie danin. Dochód z tego tytułu dla zachowania pozycji budżetowej należy preliminować w wysokości 1 zł.

Również w dziale XI w osobnym paragrafie należy zamieścić nadwyżkę budżetową z ubiegłego okresu obrachunkowego, o ile nadwyżka ta została zaliczona do dochodów zwyczajnych zgodnie z § 7 niniejszego rozporządzenia.

§ 37. Przy preliminowaniu dochodów nadzwyczajnych (§ 13) należy w poszczególnych działach podawać każdy wpływ z osobna (i. p. wpływ ze sprzedaży każdej jednostki gruntu, z każdej uzyskanej pożyczki i t. d.).

W dziale subwencji i dotacji należy przewidywać subwencje i dotacje, przeznaczone na pokrycie wydatków nadzwyczajnych (np. budowa dróg, gmachu szkolnego).

W dziale zwrotów należy zamieszczać zwroty wydatków nadzwyczajnych (np. budowa przez związek komunalny drogi państwowej).

W dziale dopłat powinny być preliminowane wpływy z dopłat na założenie, rekonstrukcję względnie kapitalny (gruntowny) remont komunalnych urządzeń i zakładów dobra publicznego (np. budowa dróg), względnie przedsiębiorstw o charakterze zakładów użyteczności publicznej, przyczem wymienione dopłaty pobierane na rzecz przedsiębiorstw o charakterze zakładów użyteczności publicznej należy preliminować w dochodach nadzwyczajnych budżetu administracyjnego.

W dziale podatków inwestycyjnych należy zamieszczać wpływy z podatków:

- 1) inwestycyjnego (art. 21 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.),
- 2) od kopalń (art. 5 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r.).

III. Formularz budżetowy.

§ 38. Budżety administracyjne i budżety zakładów, podlegających wyodrębnieniu z budżetu administracyjnego zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia, należy sporządzać na jednakowych formularzach stosownie do przepisów niżej podanych.

§ 39. Formularz budżetowy powinien zawierać następujące dane:

1) na okładce nazwę gminy (wiejskiej lub miasta niewydzielonego), powiatu i województwa, względnie nazwę powiatowego (wojewódzkiego) związku komunalnego (miasta wydzielonego) odnośnego województwa oraz tytuł „Budżet na rok”

2) na każdej stronie u góry napis: „Budżet administracyjny” ewentualnie „budżet szpitala”, „budżet teatru”, „budżety zakładów opiekuńczych”, względnie „budżety przedsiębiorstw komunalnych”,

3) formularz powinien zawierać następujące rubryki pionowe dla zamieszczenia: 1) rozdziałów, 2) paragrafów, 3) pozycji, 4) rodzajów dochodów względnie wydatków, 5) sum wykonania budżetu z roku poprzedniego (zamknięcia rachunkowego), 6) sum ustalonych na rok bieżący, 7 i 8) sum preliminowanych na rok następny (rubryka 7 dla zamieszczania sum projektowanych przez zarząd związku komunalnego, a rubryka 8 — dla zamieszczania sum uchwalonych przez organ stanowiący tegoż związku komunalnego) i 9) dla zamieszczania objaśnień.

Nazwy działów zamieszczać należy w tekście w rubryce 4 (np. „Dział I — Zarząd ogólny”).

Działy należy oznaczać bieżącymi cyframi rzymskimi, rozdziały — porządkowymi dużymi literami alfabetu osobno dla każdego działu, paragrafy — bieżącymi cyframi arabskimi w ramach całego budżetu (osobno dla wydatków i dochodów), pozycje — porządkowymi małymi literami alfabetu w ramach paragrafu.

§ 40. Rozmiar formularza budżetowego winien odpowiadać wymiarowi znormalizowanego arkusza kancelaryjnego 210 mm x 297 mm (wymiar

ustalony przez Polski Komitet Normalizacyjny — znak A: 210 x 297 $\frac{rN}{O-102}$). Dla właściwego rozmieszczenia rubryk należy prowadzić linjaturę arkusza przez dwie stroniczki z pozostawieniem dostatecznego miejsca na rubrykę objaśnien, a to celem unikania konieczności sporządzania załączników.

Załączniki należy sporządzać jedynie wtedy, gdy objaśnienia nie dadzą się zamieścić w odnośnej rubryce (9) objaśnień.

Dane dotyczące wydatków i ewentualnie dochodów większych zakładów oobra publicznego, których budżety nie zostały wydzielone z budżetu administracyjnego zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia, mogą być zamieszczane w formie załączników do budżetu administracyjnego. W budżecie administracyjnym na właściwym miejscu należy wtedy podawać ogólne sumy wydatków, ewentualne zaś dochody objęte załącznikiem, należy w budżecie administracyjnym zawsze zamieszczać w odpowiednich działach.

§ 41. Wszelkie sumy (działu, rozdziału, paragrafu i pozycji) należy zamieszczać w formularzu w jednej rubryce pionowej, a to w ten sposób, iż obok nazwy działu zamieszcza się w rubryce 7 i 8 (również w rubrykach 5 i 6) ogólną sumę tego działu, podkreślając ją dwa razy, obok nazwy rozdziału, względnie paragrafu — sumę ogólną tego rozdziału względnie paragrafu podkreślając raz jeden, zaś obok nazwy pozycji — sumę tej pozycji bez podkreślenia. Sumy ewent. podpozycji zamieszczać należy w rubryce 4 obok nazwy każdej podpozycji.

§ 42. Po wyczerpaniu wszystkich działów wydatków i dochodów budżetu administracyjnego należy na następnych stroniczkach formularza zamieścić ogólne zestawienie najpierw wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych, a następnie wszystkich dochodów (osobno zwyczajnych i nadzwyczajnych).

Zestawienie wydatków budżetu należy sporządzić według następujących rubryk pionowych: 1) dział (jego liczba i nazwa), 2) suma wydatków zwyczajnych, 3) suma wydatków nadzwyczajnych, 4) suma ogólna (zwyczajnych i nadzwyczajnych).

Po wyszczególnieniu wszystkich działów należy podsumować rubryki 2, 3 i 4.

Zestawienie dochodów należy sporządzać analogicznie jak zestawienie wydatków.

Po zamieszczeniu budżetów zakładów wyodrębnionych z budżetu administracyjnego zgodnie z § 4 niniejszego rozporządzenia należy sporządzić osobno dla szpitali, zakładów opiekuńczych i ewentualnie teatrów, ogólne zestawienia zarówno wydatków, jak i dochodów wszystkich tych zakładów według następujących rubryk pionowych: 1) nazwa zakładu, 2) suma wydatków, 3) suma dochodów, 4) kwota dopłaty z budżetu administracyjnego do kosztów utrzymania danego zakładu, 5) razem suma dochodów i dopłaty.

Również po zamieszczeniu budżetów przedsiębiorstw należy sporządzić ogólne zestawienie zarówno wydatków, jak i dochodów wszystkich przedsiębiorstw, według następujących rubryk pionowych: 1) nazwa przedsiębiorstwa, 2) suma wydatków zwyczajnych, 3) suma przelewu do budżetu administra-

cyjnego z tytułu czystego zysku, 4) suma wydatków nadzwyczajnych, 5) razem, 6) suma dochodów zwyczajnych, 7) suma ewentualnego deficytu pokrytego z budżetu administracyjnego, 8) suma dochodów nadzwyczajnych, 9) razem.

Sumy podawane w rubrykach 2 i 6 zestawienia budżetów przedsiębiorstw oraz w rubrykach 2 i 3 zestawień zakładów wyodrębnionych z budżetu administracyjnego (wydatki względnie dochody zwyczajne) powinny być podawane bez przelewów z tytułu czystych zysków i ewentualnych deficytów względnie dopłat.

Po wyszczególnieniu wszystkich powyższych danych należy podsumować w zestawieniach budżetów zakładów wyodrębnionych z budżetu administracyjnego rubryki 2 do 5 włącznie, zaś w zestawieniach budżetów przedsiębiorstw komunalnych rubryki 2 do 9.

IV. Wykonanie budżetu, przenoszenie kredytów (virement), zamknięcie kredytów, nadwyżki, niedobory, budżety dodatkowe.

§ 43. Budżet określa najwyższe granice w jakich gospodarka związku komunalnego może być wykonywana w okresie danego roku budżetowego w ramach prawomocnie ustalonych na ten cel kredytów.

Zarząd związku komunalnego, wykonując budżet, winien dbać o zachowanie równowagi, t. j. wykonywać go w ten sposób, aby wydatki okresu budżetowego nie przewyższały zrealizowanych dochodów.

W wypadku, gdy dochody nie osiągną prelimitowanej wysokości, budżet po stronie wydatków należy wykonywać jedynie w granicach uzyskanych wpływów, przyczem przede wszystkim winny być uskutecznione wydatki, do pokrywania których związek komunalny jest zobowiązany w myśl zawartych umów i obowiązujących przepisów.

Uskutecznianie wydatków w drodze zaciągania przez związek komunalny krótkoterminowych zobowiązań względem osób trzecich (t. zw. kredytowe wykonanie budżetu) dopuszczalne jest wyjątkowo i jedynie w granicach równowagi budżetowej danego okresu obrachunkowego.

§ 44. Każdy przewidziany w budżecie wydatek może być uskuteczniiony jedynie na ten cel, na który został przeznaczony i tylko w granicach przewidzianego kredytu.

Zwiększenie pewnego kredytu przez odpowiednie zmniejszenie innych kredytów, zamieszczonych w budżecie (virement), może nastąpić tylko na podstawie uchwały organu stanowiącego związek komunalnego zatwierdzonej przez właściwą władzę nadzorczą. Uchwała taka może dać ogólne upoważnienie zarządowi związku komunalnego do przenoszenia kredytów, lecz jedynie w granicach paragrafu (z pozycji na pozycję) i to wyłącznie w wydatkach rzeczowych.

Zwiększenie kredytu na wydatki nieprzewidziane może nastąpić tylko w formie dodatkowego budżetu.

§ 45. W wypadku osiągnięcia przewyżki dochodów ze specjalnym przeznaczeniem nad wydat-

kami, na które dochody te były przeznaczone, w budżecie następnego roku, względnie w budżetach następnych okresów budżetowych, należy przewidzieć wydatki, których zarząd związku komunalnego winien był dokonać ze względu na otrzymane w poprzednim roku dochody, w wysokości odpowiadającej powyższej przewyższeniu. Wydatki te w takim wypadku winny znaleźć pokrycie w ogólnych dochodach budżetowych, nie zaś we wpływach o specjalnym przeznaczeniu.

§ 46. W razie, gdy kredyt przewidziany w budżecie okaże się niewystarczającym i nie może być zwiększony w drodze wirement (§ 44, ustęp drugi, zdanie drugie), zarząd związku komunalnego, bądź pokryje go z kredytu na wydatki nieprzewidziane, bądź też postąpi zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustępach drugim i trzecim § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522).

Przy sporządzeniu dodatkowego budżetu należy stosować przepisy obowiązujące przy zestawianiu budżetu głównego (zasadniczego, pierwotnie uchwalonego) z tą jednakże zmianą, iż budżet dodatkowy w miejsce rubryk pionowych 5 — 8 (dla zamieszczenia sum wykonania budżetu z roku poprzedniego, sum ustalonych na rok bieżący i sum preliminowanych na rok następny), winien zawierać rubryki dla zamieszczenia sum budżetu głównego (t. j. pierwotnie uchwalonego), sum budżetu dodatkowego (zwiększeń lub zmniejszeń) oraz sum budżetu głównego z uwzględnieniem zmian wprowadzonych budżetem dodatkowym.

§ 47. Wszelkie kredyty przewidziane w budżecie wygasają z upływem ostatniego dnia okresu budżetowego i po tym dniu nie wolno uskutecznić żadnych nowych wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego. Należności, wynikające z zobowiązań, które zarząd związku komunalnego przyjął na siebie z tytułu wykonania budżetu (należności z tytułu otrzymanych już dostaw i robót wykonanych w ubiegłym okresie budżetowym, nieuiszczone w terminach właściwych raty amortyzacyjne i procenty od pożyczek, których termin płatności upłynął w ubiegłym okresie budżetowym, płatne w ciągu tego okresu udziały w związkach międzykomunalnych, składki i opłaty dla tych związków, stowarzyszeń i zrzeszeń, w których związek komunalny jest członkiem i wszelkie zobowiązania, dające osobom trzecim prawo dochodzenia swych pretensyj na drodze sądowej lub w drodze postępowania administracyjnego, oraz należności, związane z wykonaniem umów, konkretnie ujmujących pewne zobowiązania związku komunalnego, a zawartych w ubiegłym okresie obrachunkowym na poczet kredytów tegoż okresu, chociażby termin wykonania umowy przesunięty został poza dany okres budżetowy), o ile nie zostały we właściwym czasie zaliczone do wydatków budżetowych, t. j. przez zapisanie na rachunku wydatków budżetowych z jednej i równocześnie zapisanie na odpowiednim rachunku pozabudżetowym z drugiej strony (np. na rachunku wierzycieli, rachunku instytucji finansowej i t. d.)

muszą być zarachowane pod datą ostatniego dnia roku budżetowego na poczet kredytów tegoż roku.

Celem wprowadzenia do wydatków ubiegłego okresu tych zobowiązań, stanowiących faktyczne długi związku komunalnego wobec osób trzecich z tytułu wykonania budżetu, zarząd związku komunalnego winien w ciągu 14-tu dni po skończonym roku budżetowym sporządzić zestawienie tych długów w formie t. zw. listy wierzycieli. Listą wierzycieli nie wolno obejmować jakichkolwiek nieuskuteczionych jeszcze (w gotówce, względnie w drodze zobowiązania) wydatków, nie wyłączając i tych, których zarząd związku komunalnego winien był dokonać ze względu na otrzymane t. zw. dochody celowe względnie subwencje (np. opłaty drogowe, subwencje na zasilanie nieużytków i t. p.).

W wypadku stwierdzenia istnienia zobowiązań, o których mowa w ustępie pierwszym już po sporządzeniu i zaksięgowaniu „listy wierzycieli” (np. dokument stwierdzający zobowiązanie — dług, nadesłany został po zaksięgowaniu „listy wierzycieli”), sumy tych zobowiązań należy wprowadzić na rachunek wydatków budżetowych i odpowiednie rachunki pozabudżetowe oraz uzupełnić listą wierzycieli.

Uzupełnienie „listy wierzycieli” może być stosowane aż do czasu uzgodnienia i zamknięcia rachunków.

Preliminowane w budżecie okresu ubiegłego dochody budżetowe, o ile wpływają po ostatnim dniu okresu budżetowego, należy zaliczać na poczet dochodów okresu przyszłego, a nie ubiegłego.

Po ostatnim dniu roku budżetowego, aż do czasu uzgodnienia i zamknięcia rachunków, wolno zaliczać na poczet dochodów ubiegłego okresu budżetowego tylko te dochody, które pobrane zostały na rzecz związku komunalnego przez władze i urzędy oraz upoważnione do tego osoby i instytucje przed ostatnim dniem roku budżetowego (np. wpływy dodatków do podatków państwowych za marzec, wpływy wpłacone do P. K. O. po dzień 31 marca i t. d.).

Wpływy, osiągnięte w okresie poprzedzającym ten okres na poczet wymiarów którego wpłynęły, nie mogą być zaliczone do dochodów tego okresu w którym zostały osiągnięte. Wpływy takie aż do czasu otwarcia rachunków budżetowych nowego okresu budżetowego stanowią sumy pozabudżetowe.

§ 48. Przez nadwyżkę budżetową należy rozumieć nadwyżkę sumy, stanowiącej wykonanie budżetu po stronie dochodów (dochody otrzymane w ciągu roku budżetowego) nad sumą, stanowiącą wykonanie budżetu po stronie wydatków (uskutecznione wydatki, t. j. wydatki opłacone i objęte listą wierzycieli). Nadwyżka budżetowa winna być zaliczona do dochodów budżetowych następnych lat budżetowych, względnie do dochodów budżetu dodatkowego bezpośrednio następującego po okresie sprawozdawczym roku obrachunkowego, przyczem nadwyżka ta przedewszystkiem winna być przeznaczona na pokrycie ewentualnych pozostałości niedoborów z lat ubiegłych, a następnie na utworzenie, względnie uzupełnienie funduszu obrotowego, a w wypadku zaspokojenia tych potrzeb na nowe wydatki budżetowe.

Jednowioskowe gminy wiejskie, nie tworząc funduszy obrotowych, przeznaczają nadwyżki bud-

żetowe na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych, a w razie całkowitego ich pokrycia — na wydatki następnego okresu budżetowego.

§ 49. W razie ustalenia istnienia niedoboru budżetowego, czyli nadwyżki sumy, stanowiącej wykonanie budżetu po stronie wydatków nad sumą stanowiącą wykonanie budżetu po stronie dochodów, zarząd związku komunalnego jednocześnie z przedstawieniem sprawozdania rocznego, przewidzianego w § 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522) winien: 1) usprawiedliwić powstanie niedoboru, 2) wskazać sposób pokrycia tego niedoboru; wnioski w tej sprawie po zaopiniowaniu przez komisję rewizyjną winny być rozpatrzone i załatwione specjalną uchwałą organu stanowiącego w ciągu 2 miesięcy od chwili przedstawienia przez zarząd związku komunalnego propozycji pokrycia niedoboru, najpóźniej zaś na posiedzeniu, na którym przyjęte zostanie sprawozdanie roczne.

Na pokrycie niedoboru budżetowego związek komunalny może przeznaczyć przedewszystkiem pozostałości nadwyżek budżetowych z lat ubiegłych, a w razie niewystarczalności tych, fundusze specjalne, z wyjątkiem tych funduszy specjalnych, które tworzone są przy współdziałaniu innych związków czy instytucji, których dysponowaniem jest ograniczony, lub też zmniejszyć inne kredyty budżetowe, jak również wprowadzić do budżetu nowe dochody zwyczajne w granicach istniejących uprawnień, w razie zaś niemożliwości uzyskania nowych dochodów, lub zwiększenia dotychczasowych, przeznaczyć na pokrycie niedoboru część swego majątku, której spieniężenie nie spowodowałoby dla związku komunalnego przeszkód w realizowaniu jego zadań, lub wreszcie w razie, jeżeli niedobór powstał z nadwyżki wydatków nadzwyczajnych nad dochodami nadzwyczajnymi, lub spowodowany został z przyczyn wyjątkowych, zaciągnąć celem pokrycia niedoboru pożyczkę długoterminową.

Do czasu pokrycia niedoboru przez osiągnięcie wpływów na ten cel przeznaczonych, związek komunalny nie może podejmować nowych inwestycji, a wydatki zwyczajne bieżącego okresu winien ograniczyć do najbardziej koniecznych.

§ 50. Pokrycie niedoboru budżetowego należy w drodze dodatkowego budżetu wprowadzić do budżetu zasadniczego bezpośrednio następującego okresu obrachunkowego po tym okresie, który został zamknięty niedoborem.

V. Termin i sposób zestawienia preliminarza budżetowego.

§ 51. Zarząd związku komunalnego układa preliminarz budżetowy w takim czasie, by mógł być uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem się roku obrachunkowego.

Przynajmniej na 14 dni przed wniesieniem pod obrady organu stanowiącego związku komunalnego należy wyłożyć preliminarz budżetowy na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości i o wyłożeniu ogłosić w sposób w danej miejscowości przyjęty, a to celem umożliwienia płatnikom danin komunalnych

przeglądania preliminarza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.

Budżet dodatkowy winien być wyłożony do publicznej wiadomości jedynie w wypadku, gdy zawiera pozycje pociągające za sobą nowe obciążenie podatkowe członków związku komunalnego.

§ 52. Ustala się następujące terminy prekluzyjne uchwalania i przedkładania władzy nadzorczej do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych:

1) dla gmin wiejskich i związków komunalnych wojewódzkich pomorskiego i poznańskiego — na trzy miesiące przed rozpoczęciem następnego okresu obrachunkowego,

2) dla gmin miejskich — na dwa miesiące przed rozpoczęciem następnego okresu obrachunkowego,

3) dla powiatowych związków komunalnych — na miesiąc przed rozpoczęciem następnego okresu obrachunkowego.

§ 53. Preliminarz budżetowy układa zarząd związku komunalnego na podstawie zestawień wydatków i dochodów poszczególnych jednostek organizacyjnych względnie gospodarczych tegoż związku, sporządzonych na zasadach ustalonych przez zarząd związku komunalnego na każdy okres obrachunkowy (np. normy opału, światła i t. p.).

§ 54. Przed przystąpieniem do układania preliminarza budżetowego zarząd związku komunalnego powinien zbadać podstawy prawne, służące do pobrania tych źródeł dochodowych, z których związek komunalny zamierza w odnośnym okresie obrachunkowym korzystać.

Poszczególne pozycje dochodowe powinny być oparte na odnośnych uchwałach organu stanowiącego związku komunalnego.

§ 55. Przy preliminarzowaniu zarówno wydatków, jak i dochodów zwyczajnych należy się opierać na zamknięciach rachunkowych lat ubiegłych i na materiale rachunkowym tego roku, w którym preliminarz jest zestawiany.

VI. Zatwierdzenie preliminarza budżetowego.

§ 56. Preliminarze budżetowe związków komunalnych w przypadkach, gdy zawierają pozycje, przewidziane w § 4 lit. g rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 522), podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej w całości zarówno po stronie wydatków, jak i dochodów, przyczem władza nadzorcza bada zarówno legalność, jak i celowość tych wydatków i dochodów.

Preliminarze winny być przedstawiane bezpośrednio władzy nadzorczej, która w przypadku, gdy nie jest uprawniona do ich zatwierdzenia, prześle te preliminarze wraz ze swą opinią w terminie 7-mio dniowym władzy nadzorczej, właściwej do ich zatwierdzenia.

Przy obliczaniu terminów 7-mio dniowego i 60-cio dniowego przewidzianego w § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne nie bierze się w rachubę dnia otrzymania przez władzę nadzorczą preliminarza budżetowego.

Władza nadzorcza, właściwa do zatwierdzenia preliminarza budżetowego, powinna zawiadomić zainteresowanych związek komunalny o dniu jego otrzymania.

Uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu co do zatwierdzania budżetów związków komunalnych, wynikające z ustępu 1 art. 37 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 106, poz. 834), przekazuje się wojewodom i współdziałającym z nimi wydziałom (izbom) wojewódzkim.

Przepisy niniejszego paragrafu dotyczą także dodatkowych preliminarzy budżetowych, przyczem w tych przypadkach, gdy preliminarz główny podlegał zatwierdzeniu władzy nadzorczej, zatwierdzenia tego wymagają zawsze preliminarze dodatkowe.

§ 57. W terminie właściwym (§ 52) zarząd związku komunalnego powinien przedłożyć władzy nadzorczej do zatwierdzenia przy odpowiednim sprawozdaniu (w którym m. in. należy podać termin wyłożenia preliminarza do wiadomości publicznej) preliminarz budżetowy, odpis odnośnej uchwały organu stanowiącego tegoż związku, wykaz długów i majątku, kosztorysy robót inwestycyjnych (względnie zestawienia kosztów zamierzonych inwestycji).

Związki komunalne, których preliminarze budżetowe podlegają zatwierdzeniu wydziału powiatowego, przesyłają temuż wydziałowi po 2 egzemplarze preliminarza, z których jeden wydział powiatowy zatrzymuje dla siebie wraz z odnośnymi materiałami, a drugi egzemplarz zwraca właściwemu związkowi komunalnemu z uwidocznieniem w tym egzemplarzu żądanych przez siebie zmian.

Powiatowe związki komunalne oraz gminy miejskie, liczące powyżej 50.000 mieszkańców, których budżety podlegają zatwierdzeniu wojewódzkiej władzy nadzorczej, przedstawiają też władzy budżety w 4-ch egzemplarzach, pozostałe zaś gminy miejskie, podlegające bezpośredniemu nadzorowi wojewódzkiej władzy nadzorczej, w dwóch egzemplarzach.

Niezwłocznie po otrzymaniu do zatwierdzenia budżetów związków komunalnych, wojewódzka władza nadzorcza przesyła po jednym egzemplarzu otrzymanego budżetu izbie skarbowej, drugi zaś egzemplarz wraz z odnośnymi materiałami zatrzymuje dla siebie. Pozostałe dwa egzemplarze budżetów powiatowych związków komunalnych i gmin miejskich, liczących powyżej 50.000 mieszkańców, wraz z dwoma odpisami decyzji o ich zatwierdzeniu wojewódzka władza nadzorcza przesyła Ministerstwu Spraw Wewnętrznych w ciągu dwóch tygodni od daty zatwierdzenia preliminarza.

Związki komunalne, których budżety podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, przedstawiają swe budżety do zatwierdzenia w 5 egzemplarzach, zaś m. st. Warszawa w 10 egzemplarzach.

Materiały wymienione w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu dołączają związki komunalne do sprawozdania w jednym egzemplarzu.

Do sprawozdania należy dołączyć również zgłoszone przez zainteresowanych członków zwią-

ku komunalnego zarzuty i zastrzeżenia przeciwko preliminarzowi budżetowemu (§ 51).

§ 58. Uchwały w przedmiocie dodatków do podatków państwowych, podatków samoistnych i pożyczek, powinny być przedkładane do wiadomości względnie zatwierdzenia odnośnej władzy nadzorczej nie później niż preliminarz budżetowy.

VII. Postanowienia końcowe.

§ 59. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje wszystkie związki komunalne z wyjątkiem związków komunalnych województwa śląskiego.

Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązująca: rozporządzenie I Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 22 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15, poz. 99), rozporządzenie II Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 3 lutego 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 104), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 433), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 września 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 587), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 stycznia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 38) i rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Skarbu z dnia 16 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 441).

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*